

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720201583
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3720201583.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletú H., bytom u starých rodičov A. a A. obaja bytom J., právne zastúpených E., dieťa rodičov S. a V., maloletá zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J., o návrhu navrhovateľky A. na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 5P/21/2020-276 zo dňa 12. januára 2022 takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím uznesením konanie zastavil (výrok I.) a starým rodičom maloletej, A.. G. E., nar. XX.XX.XXXX a A.. E. E., nar. XX.XX.XXXX, priznal voči navrhovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je navrhovateľka povinná zaplatiť starým rodičom maloletej vo výške 565,91 eur na účet právneho zástupcu E.. G. F. do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka podaný návrh, ktorým sa domáhala zverenia mal. H. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a určenia výživného zobrala v plnom rozsahu späť, preto za súhlasu ostatných účastníkov so späťvzatím návrhu a nezistenia žiadnych dôvodov, pre ktoré by bolo potrebné pokračovať v konaní, konanie v zmysle § 29 ods. 1, 2, 3 CMP zastavil. Uviedol, že okolnosti tvrdené navrhovateľkou neboli v konaní preukázané, navrhovateľka svoj návrh bezdôvodne zobrala späť, preto v zmysle § 55 CMP rozhodol, že starí rodičia maloletej majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O uplatnenom nároku na náhradu trov konania a o výške náhrady trov konania rozhodol v zmysle § 58 CMP jediným rozhodnutím.

2. Proti uvedenému uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Nesúhlasila s výrokom II., ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť starým rodičom maloletej náhradu trov konania vo výške 565,91 eur na účet ich právnej zástupkyne. V odvolaní zopakovala, že situáciu, pre ktorú podala predmetný návrh, opísala pravdivo. Rodina je rozvrátená, všetci sú silní alkoholicy, stará matka sa niekoľkokrát pokúsila o samovraždu, bola hospitalizovaná na psychiatrii, rovnako ako otec maloletej, ktorý je závislý na drogách a je psychiatrickým pacientom. Pokúšala sa pomôcť, nedalo sa. Povinnosť platiť trovy vníma ako pomstu navrhovateľke. Poukázala na to, že návrh na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nepodávala bezdôvodne. Na ÚPSVaR v októbri 2019 ju stará matka označila ako osobu, ktorá by sa v krajnom prípade postarala o vnučku a potom v marci 2020 ju o rovnakú pomoc požiadal aj starý otec. Urobili tak z dôvodu, že „mali doma pravidelne kontrolu zo sociálky a chystali sa im dieťa odobrať“. Návrh bol spísaný „na sociálke“, bola niekoľkokrát na pohovore so psychologičkou ÚPSVaR, ktorá bola presvedčená, že mal. H. chce žiť s navrhovateľkou. Maloletú chcela ochrániť. Starým rodičom ju dňa 21.06.2020 odovzdala, odvtedy ju nevidela a nepočula,

zabránili jej v akomkoľvek styku s maloletou, zrušili Messenger, telefón vypli a začali „pracovať na jej prerode“. Dnes je situácia taká, že mal. H. vraj vyhlasuje, že chce žiť so svojou matkou, ktorá berie drogy, nepracuje a okráda aj E..

3. Starí rodičia v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhli, aby odvolací súd výrok o trovách konania potvrdil, nakoľko je vecne správny. Uviedli, že s podaným návrhom nesúhlasili, avšak súhlasili s tým, aby súd vykonal znalecké dokazovanie, kde sa skutočnosti uvádzané navrhovateľkou nepotvrdili, bolo preukázané, že sa o maloletú dobre starajú, táto sa dobre učí, vždy chodí upravená, čistá atď.. K svojim pomerom uviedli, že sú na starobnom dôchodku, ktorý je jediným ich príjmom, z ktorého uhrádzajú nielen bežné potreby, ale splácajú aj úver na dom, v ktorom s maloletou bývajú, preto aj pri zložení zálohy na znalecké dokazovanie požiadali o splátkový kalendár. V týchto okolnostiach súd v danom prípade videl dôvody hodné osobitného zreteľa, keďže navrhovateľka bezdôvodne zobrala späť návrh, a teda zavinila zastavenie konania. Uviedli, že skutočnosti uvádzané navrhovateľkou nie sú pravdivé. Ohradili sa proti vyjadreniu, že sú silní alkoholici.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu starých rodičov trvala na tom, že súd si nevyžiadal z polície a zo psychiatrickej liečebne záznamy o tom, kto, koľko a kedy tam rodina E. strávila. Uvedené žiadala len kvôli tomu, že jej bola do záznamu priestupkov zapísaná pokuta 10,- eur od mestských policajtov v B.. Stará matka, G. E., chcela spáchať niekoľkokrát samovraždu, bola na pobyte na psychiatrii, dvakrát jej zobrali vodičský preukaz pre alkohol a bola aj v cele predbežného zadržania, o čom priložila trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. OT/19/2019 zo dňa 19.02.2019. Rovnako V. bol niekoľkokrát v cele predbežného zadržania a aj na psychiatrii a starý otec, E. E., bol niekoľkokrát v cele predbežného zadržania.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

6. Predmetom odvolacieho konania sa v dôsledku odvolania podaného navrhovateľkou stal výrok o náhrade trov konania, o ktorej súd rozhodol vo výroku II., ktorým rozhodol, že starí rodičia maloletej majú voči navrhovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je navrhovateľka povinná zaplatiť starým rodičom maloletej vo výške 565,91 eur na účet právnej zástupkyne E.. G. F. do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Odvolanie proti výroku I., ktorým súd konanie zastavil, podané nebolo, tento výrok preto nie je predmetom odvolacieho konania, odvolací súd správnosť tohto výroku nepreskúmal a nerozhodol o ňom.

7. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

9. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

10. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

11. V konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku zásadne platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka (§ 49 CMP). Je tomu tak z dôvodu, že konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na návrh, nemožno klásť na ťarchu, pokiaľ konanie vyvolal, hoci si nebol istý, či súd jeho návrhu vyhovie. Vo všetkých konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku je možné náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

12. Vychádzajúc z ust. § 55 CMP, aplikácia tohto ustanovenia je odôvodnená len v prípade, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Relevantné sú práve okolnosti prejednávanej veci a nie kritérium založené na osobných a majetkových pomeroch účastníkov. V prípade aplikácie ust. § 55 CMP nie je možné opomenúť, že ide o výnimočné ustanovenie vo vzťahu k ustanoveniu § 52 CMP.

13. V posudzovanej veci odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie nezistil okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie trov konania podľa § 55 CMP.

14. Navrhovateľka návrh, ktorým sa domáhala zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a určenia výživného, podala na súde dňa 11.06.2020. V tom čase bola na základe rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 3P/51/2016 maloletá H. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom A. G. E. a A. E. E.. V podanom návrhu dôvodí tým, že starí rodičia dlhodobou požívajú alkoholické nápoje, nezvládajú starostlivosť o maloletú a maloletá chce zostať v starostlivosti navrhovateľky, majú spolu dobrý vzťah a navrhovateľka nepripustí jej umiestnenie do ústavnej starostlivosti, pretože by to maloletú H. traumatizovalo. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny J. L. zo dňa 12.08.2020, vypracovanej na výzvu súdu, súdu kolízny opatrovník odporúča zverenie maloletej H. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke s odôvodnením, že je to v najlepšom záujme dieťaťa. Kolízny opatrovník zároveň uvádza, že v prípade, že maloletá nebude zverená do náhradnej osobnej starostlivosti pani P. (navrhovateľke), zväži možnosť podania návrhu na uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine. Aj v rozhodnutí o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovateľka žiadala, aby súd maloletú zveril do jej náhradnej starostlivosti a určil výživné, súd v uznesení sp. zn. 5P/21/2020 zo dňa 14. júla 2020 konštatuje, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené zákonné podmienky, avšak považoval za potrebné podotknúť, že v konaní vo veci samej bude súd vykonávať dokazovanie ohľadne pomerov na strane maloletého dieťaťa, ako aj starých rodičov a navrhovateľky. Navrhovateľka pred súdom prvej inštancie pri prejednávaní veci dňa 24.08.2020 uviedla, že „nechcela nikomu dieťa zobrať. Len chcela, aby sa z tejto situácie našlo riešenie. V podstate to začalo tým, že starý otec prišiel za ňou, či by si dieťa nezobrala, lebo že im ju zoberie sociálka“. Kolízna opatrovníčka prítomná pri prejednávaní veci v uvedenom termíne uviedla, že samotná stará matka maloletej v októbri 2019 navrhla navrhovateľku ako osobu, ktorá jediná by sa dokázala o dieťa dobre postarať. Aby súd mohol hmotnoprávne posúdiť, či sú splnené hmotnoprávne podmienky na rozhodnutie o podanom návrhu, súd vykonával dokazovanie, a to aj znaleckým posudkom znalcom J. C. L., z ktorého vyplynulo, že maloletá vyjadrila svoj názor, že nechce byť zverená do starostlivosti navrhovateľky, pričom nevyklúčila záujem stretávať sa s ňou (znalecký posudok č.XX/XXXX zo dňa 08.11.2021). Po tom, ako navrhovateľka prevzala znalecký posudok, z ktorého vyplynulo, že maloletá nemá záujem s ňou žiť, uviedla, že nie je možné bojovať proti maloletej, v dôsledku čoho návrh na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti v celom rozsahu zobrala späť.

15. S ohľadom na okolnosti danej veci, keďže návrh navrhovateľky na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti bol podporený stanoviskom kolízneho opatrovníka a z ktorého je zrejmá obava starých rodičov, že im dieťa zoberie „sociálka“, odvolací súd nepovažuje za spravodlivé, aby navrhovateľka bola povinná nahradiť starým rodičom trovy konania. To, že navrhovateľka zobrala samotný návrh späť, bol prirodzeným a logickým spôsobom skončenia konania, vzhľadom na prezentovaný názor maloletej a jej vôľu nebyť zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Či okolnosti tvrdené navrhovateľkou boli / neboli v konaní preukázané, nie sú podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie o náhrade trov zastaveného konania smerodajné. Nie je spravodlivým zaťažiť navrhovateľku náhradou trov konania v prípade, pokiaľ návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti podala s prihliadnutím na postoj starých rodičov, ktorí ju označili za jedinou osobu, ktorá by sa dokázala o dieťa postarať a samotný kolízny opatrovník v čase začatia konania doporučoval, aby uvedenému návrhu bolo zo strany súdu vyhovené.

16. Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového konania.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď nezistil žiadne okolnosti stanovené v § 55 CMP, pre ktoré by mal o trovách konania rozhodnúť inak.

18. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).